

ДУХОВНІ, АКсіОЛОГІЧНІ І ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕГІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

Анотація. У статті висвітлюються різні аспекти регіональної культури: духовні, аксіологічні, педагогічні.

Аннотация. В статье освещаются разные аспекты региональной культуры: духовные, аксиологические, педагогические.

Annotation. The different aspects of regional culture: spiritual, aksiological and pedagogical light up in the article.

Одним із важливих положень теорії особистості є те, що в кожній людині присутнє бажання стати більш розвиненою, автономною, компетентною. Нова філософська концепція освіти в концептуальних документах закріплює послідовне впровадження компетентного підходу до стандартів загальної середньої освіти. Серед ключових компетенцій, здатних впливати на формування ціннісного відношення до соціальної дійсності, сприяти розвитку історичної свідомості є культурна компетенція. Формування культурної компетенції, вміння жити в полікультурному світі є потребою часу. В умовах сучасних цивілізаційних перетворень культурна ідентифікація є фактором формування національної свідомості, самовизначення та приналежності. Нові підходи до трансформації змісту шкільної історичної освіти вимагають врахування означеного і, як наслідок, посилення уваги до тем з історії вітчизняної та світової культури, а також до вивчення і відтворення аспектів регіональної культурної спадщини. Регіональна історія посилює самовідчуття людини всередині конкретної культури, ідентифікує індивіда з історичним минулим, акцентує ідею „коренів”. Автор статті пропонує дослідження культурного розвою Уманщини в добу національно-демократичних трансформацій 1917 – 1920 років як зразок застосування регіональної культури в навчальній діяльності і визначає своїм завданням проілюструвати когнітивні, ціннісні та дидактичні можливості регіонального пласту історії. Означена тема дослідження є маловивченою. В даній статті маємо намір зосередити увагу на використанні такого текстового засобу навчання як періодична преса та використати дані періодичних видань Уманщини початку ХХ століття, які при уважному аналізі та у співставленні з іншими документами є важливим джерелом для розкриття окремих маловідомих подій історії та культури краю.

Історія Уманщини не обійдена увагою дослідників. Серед фундаментальних досліджень маємо праці М.Ткаченка, Б.Безвенглінського, Х. Ящуржинського, Д.Скуратівського, П. Курінного, В. Стефановича, О. Діденко, Г. Храбана, Г. Бевза, які досліджують історичне минуле краю, починаючи з найдавніших часів. Плідними є дослідження Уманщини козацької доби в працях Г. Ю.Храбана, В. В. Кривошеї, Т. Кузнець. І. Кривошеї, З. Священко. Окремим аспектам культурної спадщини присвячені роботи науковців Уманського краєзнавчого музею Т. Гай, Н. Нагорної, В. Гарбуз. Десятки наукових досліджень є з історії дендрологічного парку „Софіївка”. Ці та інші дослідження з історії Уманщини – це величезний дидактичний матеріал, потрібний для вивчення історії та культури рідного краю в школі.

Розвиток української культури 1917-1920 рр. можна охарактеризувати як етап її національно-державного відновлення. В пресі означеного часу знаходимо завдання культурної роботи в краї: „Тепер, поряд із зміцненням політичних основ, черговою задачею є розвиток і зміцнення національної культури. Наступають сірі робочі будні. На руїнах слабких зачатків культури приходиться спочатку будувати майбутнє життя. Для демократії всіх націй без огляду на партійність є широке поле для діяльності. В бібліотеках, культурно–просвітніх товариствах з нетерпінням чекають працівників. Вони повинні прийти, не дивлячись на загальну апатію і розчарування” [1, 4].

В культурній роботі Уманщини 1917 – 1920 рр. окреслюються такі напрямки, як-то: освіта, видавнича та бібліотечна справа, становлення і діяльність громадських товариств, пам’яткознавство, розвиток української мови, організація музеїв, розвій літератури, наукової роботи ін. В добу національного відродження в місті Умані та в повіті видавалося багато газет. Серед інших були видання, перелік яких зазначений в таблиці (за матеріалами газетного фонду ЦНБ ім. В. Вернадського).

№ п.п.	Назва періодичного видання	Орган видання
1.	„Вільна Україна”	Газета українських автономістів-федералістів
2.	Вісті”	Орган ревкому Уманщини і політвідділу 14-ї Армії
3.	„Голос Умані”	Щоденна громадська газета
4.	„Голос прозревшого”	Газета Грамчека Політради 14-ї Радянської Армії
5.	„Долой неграмотность”	Орган Грамчека 14-ї Армії
6.	„Наша бібліотека”	Видавництво уманської міської громадської бібліотеки
7.	„Козацька думка”	Вісник української військової Ради Південно–західного фронту
8.	„Стінна газета”	Орган уманського районного відділу УКРОСТА
9.	„Сільська біднота”	Газета інструкторсько-агітаційного відділу при Виконкомі
10.	„Уманське слово”	Щоденна громадсько–політична і літературна газета
11.	„Червона зоря”	Орган інформаційно інструкторського відділу виконкому та агітаційно-просвітницького відділу політвійському.
12.	„Провінційний голос”	-
13.	„Вісник Ревкому по охороні порядку на Звенигородщині”	Орган Револуційного комітету
14.	„Звенигородська думка”	Орган товариства „Молода Україна”
15.	„Звенигородська зоря”	Орган звенигородського повітового земства
16.	„Народна думка”	Філія Українського національного союзу на Звенигородщині

Вказані в таблиці параметри не визначають всього інформаційного спектру. Про деякі газети є дещо більше інформації. Зокрема, номери газети „Уманське слово”, що виходили з 30 березня 1918 року по 11 лютого 1919 року, видавалися товариством на паях „Уманське слово”. Редакторами були А. Я. Лойтерштейн, А.Я. Балясний. Редакторами газети „Вільна Україна” були І. І. Крижанівський (№ 2-4, 1917 р.), В. Д. Каменський (№ 5-7, 1917 р.), Ф. Левицький (№ 8-9, 1917 р.), (№ 11-32), В. Д. Каменський [2, 18]. Дані даного джерела є дуже загальними. У вказаному переліку уманських газет названо тільки дві. Насправді їх було набагато більше. Крім визначених у таблиці, у „Нарисі історії Уманщини” маємо свідчення ще про одну газету „Свободный голос”, яка була трибуною бундівців [3, 96].

Характерною ознакою культури революційного часу стало згуртування демократичних сил навколо бібліотечної справи. Історія міської громадської бібліотеки бере свій початок з 1897 року. Ідея створення виникла в гурті ліберальної інтелігенції. Серед її ініціаторів були місцевий нотаріус З. І. Краковецький та лікар Ю. Л. Крамаренко. Уже на 1918 рік вона стала потужним освітнім центром. Бібліотечний фонд мав такі відділи: філософія, історія, історична література, медицина, фізика, популярні наукові знання, географія, біографії, навчальні посібники, педагогіка, прикладні знання, довідковий відділ. [4]. В Умані діяла єврейська бібліотека, цілями якої було „задовільнити духовні запити широких єврейських мас, для чого бібліотека має обзавестися виданнями як на єврейській так і інших мовах” [5, 2]. Крім цього діяла бібліотека-читальня в саду Будьоного, відкрита 29 червня 1920 року революційними органами радянської влади [6, 2]. Бібліотечні відділи відкривалися у військових клубах. Таким, до прикладу, був залоговий клуб імені К. Лібкнехта. „При клубі мається читальня, в котрій червоноармійці читають газети як місцеві, так і іншоміські” [7, 3]. Читати, розширювати свій кругозір закликає газета „Голос прозревшого”: „Товарищи! В книге вы все сможете найти. Из нее вы узнаете, кто ваш друг, и кто враг. Узнаете, где правда, а где ложь. Где какая страна находится, почему она богатая, кто там работает и кто живет. Читайте товарищи книгу!” [8, 3]. З огляду на потребу в Україні для розповсюдження періодичних і неперіодичних видань у січні 1919 року було створене українське центральне агентство по розповсюдженні творів друку. Такі ж агентства створювалися при повітових виконкомах і ревкомах [9, 13]. Великого розмаху набула українська освітня справа громадської міської бібліотеки. Український освітній відділ бібліотеки складався непросто. Заборони, що діяли в країні, зменшували попит на українську книгу. Але уже станом на 1918 рік „в бібліотеці налічувалося біля 400 українських книжок (томів) і біля 350 журналів (теж томів). Недавно замовили ще 350 українських книжок. З часописів бібліотека одержує „Літературний Науковий вісник”, „Нову Радю”, „Відродження”” [10, 2]. Цікавим джерелом є динаміка росту числа підписувачів закладу і чисельності виданих книг з 1906 по 1918 роки: [11, 3].

Рік	Підписувачі	Кількість книг
1906	180	-
1907	248	1205
1909	316	-
1910	325	-
1911	422	3033
1912	492	4837

1913	585	3514
1917	937	7586
1918	1619	10521

Революція повернула до життя діяльність громадських організацій, Станом на 1914 рік їх було 24. Серед інших: товариство Червоного хреста, товариство лікарів, товариства допомоги учням чоловічої та жіночої гімназій, товариство допомоги бідним євреям [12, 261]. Деякі продовжили роботу після війни, зокрема товариство поширення освіти серед жіночого єврейського населення, Про діяльність останнього свідчить об'ява в газеті „Голос Умани” такого змісту: „Правління товариства сприяння поширення початкової і професійної освіти серед жіночого єврейського населення міста Умані і Правління союзу жінок влаштує 26 липня в міському парку гуляння і спектакль під режисерством Л. А. Роанова” [13, 3]. В селі Ладижинка „Просвіта” влаштувала виставу „По ревізії”. Чистий прибуток 340 карбованців відіслано Верховному Головнокомандуючому для сиріт вояків, що загинули в боях 18 червня” [14, 2]. Діяла і єврейська Культурліга, яка „ставит целью распространение в еврейском народе светской европейской культуры во всех отраслях человеческого творчества в литературе, искусстве, музыке, театре и т.д., а также содействовать строительству новой европейской демократической школы и просветительских организаций” [15, 3].

Важливе місце в культурі краю мала освіта. В період національно-демократичної революції навчальні заклади потерпали від недостатньої кількості кадрів. Актуально звучить запит попечителя округу в газеті „Голос Умани” В статті „О возвращении с военной службы учителей” читаємо: „Принимая во внимание острый недостаток в преподавательском персонале для учебных заведений всех типов и многочисленные вопросы жителей, попечитель округа Н. П. Василенко 28 мая с. г. просил главного начальника Киевского Военного округа издать приказ об увольнении от нестроевой службы солдат-педагогов средних и высших заведений, находящихся в войсковых частях” [16, 4]. Подальшого розвитку українська освіта набула при гетьманові П. Скоропадському. Турботою про освіту пояснюється наказ держдепартаменту вищої освіти, яким запропоновано міській управі зібрати дані про:

1. Кількість дітей шкільного віку в уїзді, в місті;
2. Кількість і типи шкіл;
3. Кількість дітей, що навчаються;
4. Скільки шкіл потрібно відкрити, для впровадження всезагальної просвіти;
5. Скільки витрат потрібно на вчителів;
6. В якому стані шкільні будинки [17, 3].

Важливою віхою в культурному будівництві була українізація народної освіти. У серпні 1917 року почалася реформа середньої школи в Київському окрузі. Для цього була створена комісія по українознавству в середній школі, яка мала дві підкомісії: одну з вивчення української мови і літератури, а іншу – з вивчення історії і географії. Справа українізації школи йшла складно. Наприклад, селяни Фурманки Уманського повіту висловилися проти створення у них української школи. Українській справі слугувало поширення україномовної преси, книги. Реформі передувала створення спеціальних учительських курсів з українознавства. В місті були організовані літні учительські курси. При них існували бібліотеки-читальні, діяли виставки української літератури, школи для зразкових уроків, писала газета „Уманське слово” за 27 червня 1918 рік. Всього у 1918 році на курсах

побувало 270 чоловік з Уманського, Липовецького, Звенигородського повітів. Уманська преса свідчить, що, незважаючи на складну політичну ситуацію успішно здійснила набір учнів Українська Селянська Гімназія ім. Б. Грінченка. Продовжувало діяти уманське середнє будівельно-технічне училище, засноване С. О. Де – Вігте. Міська управа „отмечает высокополезную и культурную работу на пользу края, какою несет администрация училища и выражает свою глубокую признательность и благодарность составу преподавателей” [18, 4].

З приходом до влади більшовиків освіта з її можливостями ідеологічного впливу стала аспектом особливої уваги влади. Свідченням цього є газета „Долой неграмотность”, що видавалася в Умані. „Наш орган имеет своей целью выявить всю важность ликвидации неграмотности в советской республике”, – читаємо у зверненні від редакції. Спосіб поширення освіти такий: „Грамотный, учи безграмотного! Используй для этого все, что под твоими руками: азбуку, книгу, газету. Составляй сам на клочках бумаги подвижную азбуку и обучай неграмотных. Делай это в культурно-просветительных кружках, у себя на дому, в казармах, на отдыхе, при каждом пролетарском клубе” [19, 2]. Більше того, по 14-ій Армії вийшов наказ за № 341, за яким навчання грамоті було обов’язковим.

Окремої уваги заслуговує історія громадського музейництва в Україні. Біля витоків музейної справи на Уманщині стоїть ім’я фундатора, учителя чоловічої гімназії Д. Щербаківського, який ще з 1906 року серед учнів гімназії організував гурток любителів старовини. В 1911-1913 рр. – вони офіційні представники Київського музею і за його завданням проводили об’їзди сіл Уманського повіту з метою збору археологічного та етнографічного матеріалу [20, 351]. Справу Д. Щербаківського продовжив П. Курінний. В покажчику Історичного музею за 1918 рік, складеним ним, читаємо: „Протягом 1913-1919 років удалося скласти збірку старовини, що складалася з 1000 номерів, які по роду пам’яток розкладені так:

Археологічний відділ	– 300;
Церковний	– 42;
Історичний	– 131;
Етнографічний	– 180;
Нумізматичний	– 327 [24, 1].

Зазначимо ще один аспект культурного простору. На початку ХХ ст. театр залишався улюбленим жанром мистецтва. Процес українізації захопив і цей напрям художньої культури. Театральні вистави були невід’ємною частиною культурного життя Умані. Вони ставилися професіоналами і аматорами без огляду на політичні симпатії. При червоноармійському залоговому клубі ім. К. Лібкнехта діяла мистецько – театральна секція. Газета „Червона зоря” сповіщала про те, що клубом „підготовлена і поставлена 5 липня 1919 року революційна вистава „Зелена папуга”. Готується „Ревізор” М. Гоголя, „Ткачі” – Гауптмана” [22, 4]. Військові клуби ще з 1917 року були центрами культурного життя міста. Газета „Голос Умані” за 27 травня 1917 року помістила об’яву такого змісту: „Инициативная группа Военно – республиканского клуба просит граждан, желающих принять участие в устройстве спектаклей, концертов и разумных развлечений, явиться в Гарнизонный Совет в 5 часов дня на организационное собрание”. Театральні вистави ставила учнівська молодь. Це ж джерело сповіщає про те, що в училищі садівництва і землеробства влаштовується спектакль, половину зібраних коштів від якого піде на потреби міської бібліотеки-читальні. Популярними були спектаклі та

розваги після політичних мітингів. Великі гуляння в міському сквері супроводжувалися театральними видовищами під супровід духових і струнних оркестрів, ставилися водевілі, п'єси, а також різноманітні дивертисменти [23, 4]. Особливе місце в історії культурного життя революційного часу займає непересічна подія перебування в Умані театру Леся Курбаса, який під назвою Кийдрамте працював у місті з кінця серпня до початку вересня 1921 року [24, 110-116]. Про цей період знаходимо розповіді у спогадах М. Бажана та Н. Суровцевої [25, 119]. Уманська публіка побачила вистави „Макбет”, „Едіп”, „Гайдамаки”, „Етюдн” О. Олеса, „Брехню” В. Винниченка. В Умані Лесь Курбас організує драматичну студію, учасниками якої були М. Бажан, М. Петрашевич, О. Супрун., Е. Кроткевич. Студіювали історію та теорію мистецтва, опановували техніку жести, мімодраму, хореографію, вокал, уроки української сценічної мови. У спогадах Прохора Тихоновича Коваленка – артиста, педагога, читаємо більше про діяльність уманської студії. Лесь Курбас викладав там майстерність актора і практику режисури, В. Василько – мімодраму, Л. Предславич – естетичну гімнастику, В. Чистякова – танці, художнє читання, Л. Гаккебуш – техніку сценічної мови. Навчання відбувалося систематично, студія працювала на засадах самокерування. Існувала Рада студії, яка стежила за дотриманням дисципліни. Вівся щоденник відвідувань та докладний запис навчання [26, 193].

Повернемося до питання самодіяльного мистецтва на Уманщині. Вагому допомогу у наведенні справи подавали громадські товариства, серед яких Уманський кооперативний союз. Керівництвом союзу був створений культурно – освітній відділ, що відав хоровою й театральною справами по селах Уманщини, постачав самодіяльним гурткам ноти, театральні декорації, костюми, перуки, грим. Все це продавалося не за гроші, а за товар. „Просвіти” Уманщини допомагали сільським акторам придбати необхідне. У Відомості про видатки Уманського земства за 1918 рік знаходимо цифру 5000 карбованців, які йшли на потреби „Просвіт”, але цих коштів на розвиток культурної справи було вкрай мало [27, 48]. В Умані діяла театральна труппа антрепренера П. Прохоровича в театрі – цирку, що стояв у центрі міста. У 1921 році він був націоналізованим і створений Уманський театр імені Шевченка, художнє керівництво яким здійснював актор П. Коваленко. На сцені театру співала О. Петрусенко, кожен концерт з її участю відвідував Г. Котовський. Крім театру, діяв в Умані і кінематограф. Свідчення про це знаходимо в „Порівняльній відомості до проекту кошторису доходів і витрат Уманського Земства на 1918 рік”. Тисячу карбованців, згідно документу, виділено на придбання кінематографічної стрічки і поїздки з кінематографом. Згідно наказу з Києва уманська поштово-телеграфна контора приступила до організації радіостанції. В 1919 році в Умані уже діяла радіостанція [28, 3].

Дещо менше інформації залишила історія про розвиток художнього мистецтва в повіті. У спогадах Г. Л. Петрашевич, написаних для Уманського краєзнавчого музею, є згадки про існування в Умані двох художніх шкіл. Це школа народного мистецтва (керамічна) і художня студія – ательє пам'яті Т. Шевченка, створена у 1920 році. „Тут не тільки навчалися, але й писали декорації для сільських театрів, виконували різноманітні малярні і столярні роботи під керівництвом досвідчених художників К. Власова – засновника студії, Л. Петрицького – учня М. Самокиша, Н. Янчевецької” [29, 2]. У травні 1921 року в Умані відкрито першу виставку творів викладачів і учнів студії. На ній експонувалися живописні роботи, ескізи театральних декорацій, керамічні вироби [30]. З 1920 року діяв громадський

народний музей мистецтва, створений при відділі Наросвіти, про що сповіщала газета „Вісті уманського ревкому” за 6 липня.

Відчутного розвитку набуло музичне мистецтво краю. Його пропагували оркестри при військових клубах, навчальних закладах, самодіяльні артисти, музика яких, зокрема, підсилювала театральні дії. У спогадах П. Коваленка читаємо: „Постійного оркестру у селі нема, тож доводиться збирати музик з різних сіл. Отакий понастягваний звідусіль оркестр складається із скрипки, кларнета, барабана й двох сурм – корнета та баса... Як заграє він якоїсь польки чи вальса, так усі знають: ось – ось почнеться вистава. Й кинувши печене і варене, всі спішать до театру. За польку і вальс оркестр бере тисячу карбованців”. У селі Красноставка діяв хор, організований церковним регентом Доценко. Хор співав у церкві, а також у школі колядки, щедрівки й народні пісні під час свят та народних читань. У фондах музею Уманського державного аграрного університету є фотодокументи, які засвідчують існування в агротехнікумі духового оркестру та хорової капели. На звороті світлини є прізвища учасників хору: Пашинський, Ревунова, Рудковський, Салієнко, Стеценко, Токаренко та ін. Всього тридцять три учасники.

Рамки статті залишають за межами огляду плідну наукову діяльність Уманського історичного товариства, розвиток літературної справи, збереження пам'ятки садово-паркової культури „Софіївка”. Підсумовуючи означену для дослідження проблему, зазначимо, що вивчення регіональної історії має іти шляхом „від близького до далекого”. Ознайомлення має іти в такій послідовності: культура власного народу (регіону, титульної нації), культура національних меншин, сусідніх народів, культура народів світу. Цей алгоритм разом із змістовим наповненням має стати основним у вивченні тем культури рідного краю в школі.

Література:

1. Фрейденберг К. Очередные задачи //Наша библиотека.- 1918 .-12 липня.
2. Преса України: Газети 1917 – 1920 рр. Бібл.показчик. К.: Хрещатик, 1997.
3. Нарис історії Уманщини / Монке С. Ю., Петренко А. І. Кузнець Т. В. та ін.-К., 2001.-266 с.
4. Каталог Уманської громадської бібліотеки. Умань. Типогр. „Енергия” Я. Р. Перельштейна, 1918.
5. Голос Умани.- 1917 .- 9 червня.
6. Вісті Уманського ревкому.- 1920.- 3 липня.
7. Червона зоря.- 1919.- 5 липня.
8. Голос прозревшего.- 1920.- 21 листопада
9. Агуф М., Коваль М. Книгу в маси. Книжкова торгівля в радянській Україні 1918 -1964 рр.- Харків:Комуніст, 1965.
10. Наша бібліотека.-1918.- 29 червня.
11. Там же.
12. Нарис історії Уманщини / Монке С. Ю., Петренко А. І. Кузнецьк Т. В. та ін.-К., 2001.-266 с.
13. Голос Умани.- 1917.- 25 липня.
14. Вільна Україна.- 1917.- 6 серпня.
15. Уманське слово.- 1918.- 22 травня.
16. Голос Умани.- 1917.- 24 червня.
17. Уманське слово.- 1918.- 3 травня.
18. Уманське слово.- 1918.- 25 листопада.
19. Долой неграмотность.- 1920.- 13 вересня.

20. Нагорна Н. В. До історії формування фондового зібрання Уманського краєзнавчого музею. – Черкащина в контексті історії України. Матеріали першої наукової конференції Черкащини (до 50-річчя утворення Черкаської області).- Черкаси: Ваш дім.- 2004.
21. Курінний П. П. Показчик історичного музею Уманщини в році 1918.- Умань.- 1919.- Електр. друк. А. Галкіна.
22. Червона зоря.- 1919.- 5 липня.
23. Голос Умани.- 1917.- 4 червня.
24. Корнієнко Н. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. – К.: Либідь, 2007.
25. У світлі Л. Курбаса // Вітчизна.- 1982 .-№ 10; Якименко Л. Надія Суворцева про Леся Курбаса: Уманська сторінка творчості театрала // Уманська зоря.- 2007.- 25 квітня.
26. Коваленко П. Шляхи на сцену.- К.: Мистецтво, 1964.
27. Сравнительная ведомость к проекту сметы доходов и расходов Уманского земства на 1918 год.
28. Червона зоря. – 1919.- 5 липня.
29. Верба І. Галина Львівна Петрашевич. – К.:Мистецтво, 1965.
30. Перша виставка праць учнів художньої студії-ательє пам'яті Шевченка // Вісті.- 1921.-6 травня.

УДК 371.132

Гриб С.Є., Золотарьов О.В.

ТЕСТ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

***Анотація.** У статті розглянуті питання тестового контролю знань, класифікації тестів та пошуку їх ефективного використання.*

***Аннотация.** В статье рассмотрены вопросы тестового контроля знаний, классификации тестов и поиска их эффективного использования.*

***Annotation.** The problems of test control of knowledge, classifications of tests and search of their effective application, are considered in the article.*

За роки незалежності в Україні відбулися суттєві зміни в системі професійної освіти. Згідно з Законом України „Про освіту” розробляються нові диференційовані програми для різних типів закладів освіти. Сучасні потреби суспільства вимагають переходу на нову, більш гнучку стратегію освіти. В умовах зміцнення інтелектуального потенціалу нації, виходу науки і техніки на світовий рівень, інтеграції в світову систему освіти, переходу до ринкових відносин особливо важливим стає забезпечення належного рівня підготовки спеціалістів. В зв'язку з цим актуальним є питання вдосконалення контролю та оцінювання знань, вмінь та навичок студентів у сучасних умовах. Контроль має бути об'єктивним і давати інформацію про реальні досягнення навчальної діяльності студента.

Одним з головних засобів діагностики рівня освітньо-професійної підготовки студентів вищих навчальних закладів є тестовий контроль.

Тест — коротке стандартизоване, як правило, обмежене в часі психологічне випробування, призначене для встановлення в порівняльних величинах індивідуальних відмінностей.